

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. L. Florentina legati. De ademptione legati ordinata sub certa conditione, an ad ejus effectum, requiratur implementum in toto, atque in forma specifica; Vel potius sufficiat in parte, vel per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

DISCVRSVS L. 89
FLORENTINA
LEGATI

INTER
COLLEGIUM, ET DOMVM
NOVITIATVS SOC. IESV
FLORENTIÆ.

Responsum pro veritate.

De ademptione legati ordinata sub certa
conditione, an ad eus effectum, requi-
ratur implementum in toto, atque in for-
ma specifica: Vel potius sufficiat in parte,
vel per æquipollens.

SVMMARIVM.

- I Acti series.
- 2 Implementum forme in parte non suf-
ficir.
- 3 Non potest idem esse heres, & legatarius.
- 4 Ademptio strictè intelligenda est.
- 5 Quando sit conditio voluntaria, vel mixta, seu
quando præcisa, necne.
- 6 Quando forma, vel conditio impleatur per æ-
quipollens.
- 7 & 8 & 9 In idem, & dantur similia.
- 10 Quomodo ista questio decidi debeat.
- 11 Quando dicatur legatum collatum in volunta-
tem, vel in arbitrium.

DISC. L.

Ux̄ta seriem super dispositione
Benedicti Biffoli, quæ habetur in
hac eadè controverſia sub tit. de us-
uris disc. 31; Cum dictus testator
reliquisſet arbitrio P. Generalis
Societatis Iesu, an Domui Probationis,
per Collegium heredem
inſtitutum, præſtanda eſſent ſcuta 10. m., jure le-
gati relicta, quatenus exigentur quedam nomi-
na debitorum relicta eidem Domui Probationis
recuperanda in Civitate Neapolis in ſumma ſeu-
torum 59. m., atque ex illis recuperata eſſent ſcuta
36. m., reſiduum verò remaneret omninò inexigibile;
Hinc orta eſt difficultas, an ſtante quod imple-
mentum conditionis ſequutum erat in parte, in-
traret ademptio, ſeu facultas ut ſuprà conceſ-
ſa admitti; Atque rationem dubitandi movebat
propoſitio, ut de conditionis natura ſit inducendi
formam perfectè adimplendam, undè propterea
implementum imperfectum, ſeu in parte non ſuf-
ficiet ex deductis per Tirag. de retrat. convent. §. 2.
gloſ. unic. num. 3. Paris. de reſignat. lib. 1. queſt. 3. num.
15. cum ſeq. Surd. deciſ. 202. nu. 8. Buratt. deciſ. 437.
num. 4. apud quos concordantes.

Potiſſimè dum agebatur de translatione legati
de uno in alterum, ideoque intrant termini ademp-
tionis; Et fortiùs, dum penès Collegium unicum
heredem irrevocabilem, legatum eſſe non poterat,
ob incompatibilem concurſum actionis, & paſſio-
nis in eodem ſubjecto ad text. in l. in fideicommiſſa-
riam §. finali; ff. ad trebell. l. legatum §. 1. & l. plane §.
ſi duobus, & l. quidam totum ff. de legat. 1. cum con-
cordan. ; Ademptio autem utpotè odioſa ſtrictè
intelligenda eſt, atque in dubio pro ejuſ excluſione
reſpondendum l. 3. §. in duobus ff. de adimen. legatis,
Card. de Luca de Legat.

Menoch. lib. 4. præſumpt. 167. num. 1. Greg. dec. 236.
num. 1. Buratt. deciſ. 168. num. 4. & 5. Romana legat-
ti ſcutorum 50. m. coram Dunozetto inter ſuas deciſ.
579; Iſtaque erant fundamenta, quæ deducebantur
per ſcribentes pro Domo Probationis coram eod-
em P. Generali ad oftendendum, quod ipſe non
poſſet dictam facultatè exercere, adimendo dictæ
Domui hoc legatū, & applicando Collegio; Super
hiſ ex parte dicti Generalis pro veritate conſultus.

Contrarium [præmiſſis non obſtantibus] re-
ſpondi probabiliùs videri, quoniam inſpecto teno-
re diſpoſitionis, tam in verbis, quàm in ſubſtantia
voluntatis, conſtabat quod non verſabamur in
conditione voluntaria, quæ ſtrictius adimplenda
eſt formaliter, ac ſpecificè, ut ſonant verba, quam-
vis ruditer concepta ex congeſtis per Surd. dicta de
ciſ. 202. n. 6. ſed in cõditione casuali, vel mixta, quæ
adjecta erat, non pro aliqua forma, vel ſolemnita-
te, ſeu obedientia, quam teſtator ita præſtari vo-
luerit per eum, qui emolumentum percepturus eſ-
ſet, ſed ad certum effectum, ut ſcilicèt ab exactione
facienda dictorum nominum debitorum, Domus
probationis remaneret ſufficienter, & cõgruè pro-
viſa pro ſubſtinendo eo majori numero novitio-
rum, qui arbitrio Generalis congruus videretur.

Ubi autem conditio, vel alia diſpoſitio reſpicit
certum effectum, ſeu finem, tunc iſte principaliter
ſpectatur, non curato rigore formalitatis verborū,
miniùsque attentis juris ſubtilitatibus ſuper ſpecifico,
ac pleno implemento conditionis adjectæ pro
ſolemnitate, vel forma ad communiter notata in l.
ſcripturas C. qui potiores in pign. Mantio. de tacit. lib.
14. tit. 43. m. 10. Buratt. deciſ. 910. m. 3. Rot. apud Du-
nozetto. deciſ. 417. repetit. deciſ. 93. par. 7. rec., ubi de
præcepto injuncto exequutoribus finita propria
deſcendentia, eligendi juvenem ſolutum aſſumere
debentem familiam, ad hoc ut nubat, atque ita fami-
liam propagare poſſit, quoniã dicitur, & benè, pin-
guius impletum fuiſſe dictum præceptum per ele-
ctionem viri quinquagenarij, & ultra jam uxorati,
qui plures filios mafculos habeat, atque habetur
pluries deductum ſub tit. de fideicommiſſis præſer-
tum diſc. 45.

Et in proximis terminis id clarè probari dice-
bam per text. in l. Lucius Titius §. a te peto ff. de legat.
ſecundo, ubi diſponitur, quod ſi teſtator mandave-
rit præſtari decem pro ejuſ corpore condendo, pro
quo minor ſumma ſufficeret, reliquum non debeatur,
ſed penès heredem remaneat, quoniam ſpe-
ctanda non eſt ſumma, ſed finis ſeu effectus à teſta-
tore volitus.

Ex iſtius autem textus diſpoſitione reſultat tra-
ditio Butrigar. & Baldi in l. ſiquis ad declinandam
Cod. de Episcopis, & Clericis, quam refert, & laudat
Genuensis in practicabil. Eccles. queſt. 526., quod ſi
teſtator aſſignet mille diſtribuenda in pios uſus pro-
male ablatis, atque appareat, quod ea non aſcend-
ant ad tantam ſummam, tunc id quod ſuper eſt,
cedit ad commodum heredis, quoniam ſufficit im-
pleri effectū à teſtatore volitum, pro quò imple-
ndò e converſo, ſi conſtaret majorem ſummam ne-
ceſſariam eſſe, illa præſtanda eſſet, cum ſumma vi-
deatur ſtare potiùs demonſtrativè.

Atque ad idem conferunt deducta in Neapolita-
na ſeu Iannensis ſub tit. de reſtamentis diſc. 56. ubi de
præcepto deponendi quamdam ſummam ad diſ-
poſitionem confeſſarij, ſeu aliquorum religioſo-
rum pro eodem effectū exonerationis conſcientiæ,
ut impletum dicatur cum illa minori ſumma,
quam dicti exequutores mandaverunt.

Hinc proindè concludebam, ut iſta eſſet qua-
ſtio

stio potius facti, quam juris, ideoque resolutio penderet ab eo, an cum summa jam exacta, Domus probationis remaneret necne sufficienter provisum, ita ut impletus esset finis, seu effectus per testatorem volutus; Et consequenter dixi quod determinato non pendebat à Responso I.C. in abstracto, sed ab examine dictæ circumstantiæ, quæ alteri melius esse nota non poterat, quam ipsimet Generali tanquam conscio status suæ Religionis in illa Provincia, seu Regione, & qualis novitorum numerus congruus, ac adaptatus esset, ut ita regularet ejus arbitrium; Dixi tamen quod istud non erat liberum, & absolutum, sed tanquam illud boni viri à prædicta ratione regulandum erat, cum testator id non remisisset per verba denotantia liberam voluntatem, sed per verbum *videbitur*, quod arbitrium, ita regulandum potius denotat, ut ita distinguendo in terminis legati habetur de materia apud *Casualer. decis. 374. num. 2.*; Potissimè quia dispositio directa non erat, ad certam personam nomine appellativo, sed sub nomine officij, & sic tanquam ad superiorem, undè clarius resultabat, ut non posset in hoc declarare pro libito voluntatis, sed eo modo quo arbitrium regulandum est à Iudice, & Superiore, justitiam administrante.

FVLGINATEN.

LEGATI

P R O

HÆREDIBVS IOANNIS ANTONII

C V M

I O A N N A.

Responsum pro veritate.

An, & quando legatum cesset, per provisionem à testatore factam post testamentum ad favorem legatarij, sive per implementum in vita, illius operis, pro quo legatum factum sit.

S Y M M A R I V M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 De questione, an per implementum in vita cesset legatum.
- 3 De distinctione, ut cesset si est expressa eadem causa.
- 4 Sed quid si implementum in vita factum sit cum minori impensa, an debeatur residuum.
- 5 Debetur legatum, si habet causam diversam ab ea, in quam factum est implementum.
- 6 Dos data intuitu renunciationis reportata à dotata, non dicitur data per dotantem, sed de bonis proprijs dotata.
- 7 Declaratur quando id procedat.
- 8 Ut attendi debeat propositio immorandi in substantia voluntatis, non autem in formalitate verborum.
- 9 De circumstantijs, vel argumentis, ex quibus legatum habeat certam causam, quamvis non adjectam.
- 10 De eodem, de quo num. 8., ut inquiri debeat substantia voluntatis, non autem cortex verborum, & quomodo hujusmodi questiones decideri debeant.

DISC. LI.

O. Antonius, instituit hereditatem filijs masculis, atque provisionem libris de dote, Joanne nepoti fratre prædefuncto, amore Dei, ac ob benevolentiam, relinquere professus est, victum, vestimentum, habitacionem in quo domo, alioque titulo verò separatim, eidem legatum, vestimenta in bonis stabilibus, quorum fructus percipere debent ad heredes, usquequo immo, ut mi remaneret, atque victum, & vestimentum percipere. Ipsa verò Monasterium ingredienti, postea dicta bona liberè in dotem dari, sed si carnaliter haberet, dari non possent, nisi cum pacto revertendi ad hæredes in caso obitus sine filijs; Cum autem legatum testator, ad plures annos supervivens, eadem legatariam maritaverit cum competentem dotem in summa excedente dictum legatum, reportata ad eandem confecta renuncia successionebus patris, & maternis, & cujusdam patris; Hinc proinde legatarii morte testatoris, dicta Ioanna, & filij, & legatarii prædictum pretendebant, undè de hoc es parte hæredum pro veritate consultus, ad tractum deliberandi quid expediret.

Attento sensu litterali testamenti, prædicti juris regulis, seu DD. traditionibus generalibus, pro legataria primo aspectu respondendum videtur, quoniam in ista questione, an ea, quæ data sunt per testatorem in vita legatario, censentur data in implementum legati, ad eum sit per non posse, vel potius debeat utrumque; quod adeo accretis dispositum fuit in Romana legatarij sententiam 50. m. cum Duno. eto inter suos decis. 560. & 577. & curia decis. 41. & 309. par. 9. rec. & in alijs, editis in ea causa, in qua Rota variavit, ad eum ob difficultatem oportuerit, quod per concordiam suam reciperet.

Illa videtur distinctio, quod, aut legatum expressam habet causam, quæ postmodum in vita implementum fit, & tunc illud cesset, ut potest preventivè latitasse ad textum in l. filij legatorum Cod. de legat. 2. l. Titius l. ff. de legat. 2. ubi communiter DD. de quibus generaliter Rota d. decis. 41. & 309. par. 9. rec. & prius decis. 499. par. 2. & apud Gregor. decis. 236. & advertitur in alijs hoc eodem tit. Et in hoc casu legatarij pro dote Paschal. de patr. potest. par. 2. cap. 6. cum seqq. Millin. decis. 249. m. 1. add. ad Gregor. decis. 236. nu. 15. cum alijs collectis per Bossuet. de trim. cap. II. nu. 551., & habetur sub tit. de dote generali 154. & in alijs.

Remanente solum questione, de qua apud de Ann. cons. 91. de Marin. resol. 93. lib. 2. Anthon. contr. 140. Boss. ubi supra n. 552. Gregor. & add. decis. 236., & de qua habetur alibi hoc eodem tit. ac dicto dis. 154. de dote, an debeat illud per quod in legato continetur, quatenus implementum in vita cum minori summa factum esset, de quo præfati agere non oportebat, cum potius supponeretur data major summa.

Aur nulla causa expressa est, & tunc aliqua intrat dubitatio, sed si est expressa, illaque cessat fit ab altera, in cuius causam implementum in vita sequutum sit, tunc ad legatum non referuntur, ut utrumque debeat ex ijs quæ ceteris relictis habetur decis. 207. & 233. par. 3. rec., & dicta decis. par. 2. quæ est eadem apud Duno. et. sen. decis. 236. & supponitur tanquam absolutum in decis. 236. m. 1. & in dicta Romana legatarij sententiam 50. m., in præfatis in dicta Romana legatarij sententiam 50. m., in præfatis casu questio erat, ubi legatum, ac respectu implementum in vita non continerent.

De L. U. O.
de
testamentum
et cat.
CVI
9